

Palabras, estratos

María de Miguel y Gallo*

A Gustavo A. Silva

En términos geológicos, lo que estáis viendo se conoce como «flysch» costero. Deberíais saberlo: una secuencia repetida de capas areniscas y margosas. Santiago iba sacando su tabaco prensado y comenzaba a desmenuzarlo mientras los chavales se rifaban las ceras para dibujar los estratos que circundaban el Monte Urgull. El gran centinela verde, lo llamaban. Poco provecho sacarían a sus nociones sobre la Era Terciaria si no eran capaces de distinguir las vetas que escondía su propia ciudad.

Santiago llenó el fondo de la pipa sin apenas presionar el tabaco. *He aquí un gran monoclinial, o lo que es lo mismo, sedimentos paralelos inclinados en igual dirección, interrumpidos de vez en cuando por... trastocamientos tectónicos.* Los chavales indicaban con una flecha el nuevo nombre y observaban con asombro la zona de ruptura; articulaban por lo bajini el juego de sílabas para registrarlo en su propio diccionario, que, por imaginario y provisional, era toda una leonera. Santiago añadió la segunda capa, con el tabaco más apelmazado. *Mirad*

cómo se han originado dos laderas contrapuestas; una de ellas siguiendo la pendiente y la otra, más abrupta, cortando la estratificación. Por algo los depósitos arcillosos tienden más a la erosión que los areniscos. Cierta. Algunos saberes cederían a la lija de la vida, pero en la mente de un niño bien podía una palabra equipararse a un tsunami. Santiago acabó de llenar la cazoleta y —esta vez sí— prensó la tercera capa de aquel tabaco con aroma a campo. El gradiente estaba asegurado.

Si algo impresiona de este acantilado, es el pulso entre olas y estratos: se ha recortado a conciencia. Los chavales abandonaron los lápices para correr hacia esa barandilla marcada por la sal; una hilera de palabras, recién salidas del monte Urgull, se extendió hacia ellos a modo de tenderete. Trastocamiento, arcilla, arenisca, monoclinial; al contacto con el sirimiri, adquirieron consistencia de calcamonia, volaron entre el alboroto de la cuadrilla y terminaron por adherirse a la capucha del que más trotaba, Gus, al que los años convertirían en geólogo de pro. Cerca, Santiago encendió su pipa y la aspiró contemplando la pleamar que en esos momentos mordía la roca.

Una medtradera guanya el IX Premi de Literatura Científica

Agència EFE

Barcelona (Espanya)

La biòloga i vicepresidenta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica Mercè Piqueras ha rebut el IX Premi de Literatura Científica de la Fundació Catalana per a la Recerca (FCR), dotat amb 6 500 euros, per la seva obra *Cròniques de l'altra veritat*, una reflexió en clau de ficció sobre l'allunyament i incomprensió entre societat i ciència.

La novel·la guanyadora recrea un context en què la Generalitat de Catalunya, alarmada per la falta d'investigadors, publica un decret que insta les escoles a dedicar temps de l'horari escolar per familiaritzar els alumnes de secundària amb l'activitat científica.

Es llavors quan els alumnes de l'institut descobreixen que la ciència és quelcom més que una llista de conceptes d'aquelles assignatures que tant «pal» els fa estudiar.

No obstant això, la novel·la, a més a més de revelar els esforços, injustícies i abnegació que hi ha darrere de cada descobriment científic, deixa entreveure les contradiccions de la ciència que propicien que aquesta tingui una cara oculta «inaccessible des de la nostra limitació quotidiana», segons l'autora.

«Vaig escriure aquesta obra fa dos anys i sabia que havia de madurar-la, i això és el que he fet aquest últim any, sobretot aquest estiu, que m'he quedat sense vacances», ha explicat emocionada la guanyadora, que amb la seva novel·la pretén «fomentar el gust per la ciència entre els joves».

Mercè Piqueras és biòloga i divulgadora científica i actualment treballa com a editora de la revista *International Microbiology*, revista oficial de la Societat Espanyola de Microbiologia. També és vicepresidenta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC) i membre del Consell Directiu de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica.

PIQUERAS, Mercè: *Cròniques de l'altra veritat*. Barcelona: Rubes; 2004. 176 pàgines. ISBN: 84-497-0145-7. Preu: 15 euros.

<www.rubes.es/editorial/996.htm>

* Inmunóloga y traductora. Madrid (España). Dirección para correspondencia: mmiguel4@yahoo.es.